

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС навчальної дисципліни «ФІТОПАТОЛОГІЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>201 Агрономія</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 3-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Ботаніки, генетики та захисту рослин</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.с-г.н., доцент Колісник Олег Миколайович
Контактна інформація лектора (e-mail)	ooov@i.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фітопатологія» є обов'язковою компонентною ОПП Агрономія.

Загальний обсяг 150 годин: лекції – 32 години; практичні заняття – 28 годин; самостійна робота – 90 годин.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Мікробіологія», «Ентомологія», «Машини та обладнання і їх використання в рослинництві».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Овочівництво», «Плодівництво», «Агрофармакологія», «Рослинництво».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Фітопатологія» забезпечує принципово відмінний підхід до вивчення основних хвороб на сільськогосподарських культурах і базується на науково-обґрунтованому вирішенні проблемних питань фітопатології та ентомології, обумовлює якісне забезпечення товаровиробників необхідною інформацією для підвищення ефективності виробництва.

Освітня компонента «Фітопатологія» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності – запобігання збудників хвороб на сільськогосподарські культури, які постійно посилюється, що призводить до загибелі рослини та негативно відображається на рослинах.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – вивчити видовий склад збудників стосовно кожної хвороби с-г культур, ареал поширення збудників, зовнішні ознаки залежних від географічних зон, вплив біотичних і абіотичних факторів середовища на розвиток хвороб, джерела та місця резервування різних типів інфекції, засоби захисту від окремих хвороб окремої культури.

Завдання вивчення дисципліни

Розробляти нові і удосконалювати існуючі методи захисту рослин з метою ліквідації втрат урожаю від хвороб, не допускати забруднення навколишнього середовища і не порушувати агроценозів.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

СК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

СК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН 4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, методсамопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Короткий історичний огляд.	2		6
2	Характеристика вірусів, віроїдів, мікоплазм	2	2	6
3	Бактерії, як збудники хвороб рослин	2	2	6
4	Гриби, як збудники хвороб рослин	2	2	6
5	Імунітет рослин до хвороб	2	2	5
6	Нематоди і квіткові рослини-паразити	2	2	6
7	Хвороби пшениці	2	2	6
8	Хвороби польових культур	2	2	5
9	Хвороби зернобобових культур	2		6
10	Хвороби буряків	2	2	6
11	Хвороби картоплі	2	2	6
12	Хвороби томатів	2	2	6
13	Хвороби огірків	2	2	5
14	Хвороби капустяних	2	2	5
15	Хвороби соняшника	2	2	5
16	Хвороби плодових	2	2	5
Разом:		32	28	90

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, вноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язанням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№п/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	25	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	25	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні завдання (виступи, дискусії)	20	4 рази на семестр	Усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування
Разом		90		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вергелес П.М., Окрушко С.Є., Пінчук Н.В., Буткалюк Т.О., Голюк Ю.В. Довідник з використання хімічних препаратів в захисті рослин від бур'янів. РВВ ВНАУ. Вінниця 2019. 160 с.
2. Колодійчук В.Д. Кривенко А.І., Шушківська Н.І. Практикум із сільськогосподарської фітопатології : навч. Посібник. К. Центр учбової л-ри. 2021. 230 с.
3. Косилович Г.О., Завірюха П.Д., Голячук Ю.С. Агрофармакологія. Хімічний захист рослин :практикум. Львів Камула, 2019. 160 с.
4. Марков І.Л., Рубан М.Б. Довідник із захисту польових культур від хвороб та шкідників. К.: ТОВ «Компанія «Юнівест Медіа». 2019. 384 с.
5. Марков І.Л. Практикум із сільськогосподарської фітопатології для студ. агроном. спец. вищ. аграрних закладів освіти III-IV рівнів акредитації. К. ННЦ «Ін-т аграр. Економіки». 2022. 527 с.
6. Марков І.Л., Башта О.В., Гентош Д.Т., Глим'язний В.А., Дерменко О.П., Черненко Є.П. Фітопатологія. Підручник. К. Фенікс, 2021. 490 с.
7. Марков І.Л., Пасічник Л.П., Гентош Д.Т.. Практикум із основ наукових досліджень у захисті рослин: Посібник К. ТОВ Аграр Медіа. Груп, 2022. 264 с.
8. Марютін Ф.М., Пантелєєв В.К., Білик М.О. Фітопатологія. навчальний посібник. Харків: Еспада 2021 552 с.
9. Окрушко С.Є. Інтегрований захист рослин. Посібник для студентів агрономічного факультету. Вінниця РВВ ВНАУ. 2019. 45 с.
10. Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М. Садово-паркова фітопатологія. Навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ. 2020. 360 с.
11. Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М., Окрушко С.Є. Загальна фітопатологія: Навч. Посібник. Вінниця, 2019. 276 с.
12. Покозій Й.Т., Писаренко В.М., Довгань С.В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур. підручник Покозія. К. Аграрна освіта, 2020.

223 с.

13. Федоренко В.П., Покозій Й.Т., Круть В.М. Ентомологія: Підручник. К.: Фенікс, 2020. 344 с.

Додаткова література

1. Довгань С.В., Доля М.М., Борзих О.І., Мороз М.С., Ющенко Л.П. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур. К. Агроосвіта, 2019. 279 с.

2. Євтушенко М.Д., Лісовий М.П., Пантелєєв В.К., Слюсаренко О.М. Імунітет рослин. К. 2020. 286 с.

3. Косилович Г.О., Коханець О.М. Інтегрований захист рослин. навч. посіб. Львів Львівський національний аграрний університет. 2022. 165 с.

4. Марютін Ф.М., Малина Г.В. Тлумачний словник основних фітопатологічних термінів; М-во аграр. політики України, Харківський нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х. 2019. 12 с.

5. Федоренко В.П., Марков І.Л., Мордерер Є.Ю. Стратегія і тактика захисту рослин. монографія. Серія «Інтенсивне землеробство») Т1 Київ Альфа-стевія 2019. 500 с.

6. Федоренко В.П., Марков І.Л., Мордерер Є.Ю. Стратегія і тактика захисту рослин: монографія. Т. 2 Київ Альфа-стевія, 2019. 784 с.

Інформаційні ресурси

1. Google (пошук на усіх мовах)

2. Мета (українськомовна пошукова система)

3. Вікіпедія

4. Бібліотека наукової та студентської інформації: <http://bibliofond.ua>

5. СВІТ: http://www.nas.gov.ua/svit/Article/Pages/10_4748_4.aspx

6. МСМБ «Екологічна безпека – основа національної безпеки»
http://www.msmb.org.ua/books/thematic_bibliography/272/

7. Наукова періодика

України: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Ebtp/index.html>

8. Українські реферати: <http://ua-referat.com>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Робота на лекційних заняттях	3
2	Робота на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	5
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою тематикою)	6
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Робота на лекційних заняттях	3
7	Робота на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	5
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	6
	Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни